

Hướng dẫn làm bài tập làm văn: Luyện tập tả người tuần 12 Tiếng Việt 5

Câu 1 (trang 122 sgk Tiếng Việt 5): Đọc bài văn sau và ghi lại những đặc điểm ngoại hình của người bà (mái tóc, đôi mắt, khuôn mặt,...)

Bà tôi

Bà tôi ngồi cạnh tôi, chải đầu. Tóc bà tôi còn đen, dày kì lạ, phủ kín cả hai vai, xõa xuống ngực, xuống đầu gối. Một tay khẽ nâng mớ tóc lên và ướm trên tay, bà tôi đưa một cách khó khăn chiếc lược thưa bằng gỗ vào mớ tóc dày.

Giọng nói bà tôi đặc biệt trầm bổng, nghe như tiếng chuông đồng. Nó khắc sâu vào trí nhớ tôi dễ dàng như những đóa hoa, và cũng dịu dàng, rục rờ, đầy nhựa sống. Khi bà tôi mỉm cười, hai con ngươi đen sẫm nở ra, long lanh, dịu hiền khó tả. Đôi mắt ánh lên những tia sáng ấm áp, tươi vui và không bao giờ tắt. Mặc dù trên đôi má ngăm ngăm đã có nhiều nếp nhăn, khuôn mặt của bà tôi hình như vẫn tươi trẻ.

(Theo Mác-xim Go-rơ-ki)

Hướng dẫn trả lời:

* Mái tóc:

- Mái tóc bà đen và dày kì lạ, phủ kín cả hai vai, xõa xuống ngực, xuống đầu gối.
- Mái tóc dày khiến bà đưa chiếc lược vào một cách khó khăn.

* Đôi mắt:

- Khi bà cười hai con ngươi đen sẫm nở ra, long lanh, dịu hiền khó tả, đôi mắt ánh lên những tia sáng ấm áp, tươi vui.

* Khuôn mặt:

- Đôi má ngăm ngăm đã có nhiều nếp nhăn, khuôn mặt của bà hình như vẫn tươi trẻ.

* Giọng nói:

- Giọng bà trầm bổng, ngân nga như tiếng chuông, khắc sâu vào trí nhớ của cháu, dịu dàng, rục rờ, đầy nhựa sống như những đóa hoa.

Câu 2 (trang 123 sgk Tiếng Việt 5): Đọc và ghi lại những chi tiết tả người thợ rèn đang làm việc trong bài văn sau:

Người thợ rèn

Ngồi xem anh Thận làm việc thật thích: có cái gì rất khỏe rất say trong công việc của anh, sinh động và hấp dẫn lạ thường. Này đây, anh bắt lấy thỏi thép hồng như bắt lấy con cá sống. Dưới những nhát búa hăm hở của anh, con cá lửa ấy vùng vẫy, quần quai, giãy lên đành đạch.

Những chiếc vảy của nó bắn ra tung tóe thành những tia lửa sáng rực. Nó nghiến răng ken két, nó cưỡng lại anh, nó không chịu khuất phục. Anh quặp lấy nó trong đôi kìm sắt dài, lại dúm đầu nó vào giữa đồng than hồng.

- Thôi nào! – Anh bảo cậu thợ phụ.

Cậu thanh niên rướn người lên. Đôi ống bễ thở phì phò. Những chiếc lưỡi lửa liếm lên rực rỡ.

- Thôi! – Anh nói.

Cậu thợ phụ trở tay lau mồ hôi đầm đìa trên khuôn mặt ửng hồng vì hơi nóng,

trong khi anh Thận lại lôi con cá lửa ra, quật nó lên hòn đe và vừa hăm hăm quai búa choang choang vừa nói rõ to: “Này ... Này ... Này ...”

Cuối cùng con cá lửa đành chịu thua. Nó nằm ưỡn dài ngửa bụng ra trên đe mà

chịu những nhát búa như trời giáng. Và tới lúc anh trở tay ném nó đánh xèo một tiếng vào cái chậu nước đục ngầu làm cho chậu nước bùng sôi lên sùng sục thì nó đã biến thành một chiếc lưỡi rựa vạm vỡ và duyên dáng. Anh Thận chỉ liếc nhìn nó một cái, như một kẻ chiến thắng. Và anh lại bắt đầu một cuộc chinh phục mới.

(Theo Nguyễn Ngọc)

Hướng dẫn trả lời:

Những chi tiết tả người thợ rèn đang làm việc:

- Bắt lấy thỏi thép hồng như bắt lấy một con cá sống.

- Quai những nhát búa hăm hờ (khiến con cá lửa vùng vẫy, quằn quại, gãy đành đạch, vảy bắn tung tóe thành những tia lửa sáng rực, nghiến răng ken két, cưỡng lại, không chịu khuất phục).

- Quặp thỏi thép trong đôi kìm sắt dài, dúm đầu vào giữa đồng than hồng; lệnh cho thợ phụ thổi bễ.

- Lôi con cá lửa ra, quật nó lên hòn đe, vừa hăm hăm quai búa choang choang vừa nói rõ to: "Này... này... này" (khiến con cá lửa chịu thua, nằm ưỡn dài ngửa bụng ra trên đe mà chịu những nhát búa như trời giáng).

- Trở tay ném thỏi sắt đánh xèo một tiếng vào cái chậu nước đục ngầu (làm chậu nước đục ngầu, làm co chậu nước bùng sôi lên sùng sục; con cá sắt chìm ngấm, biến thành chiếc lưỡi rựa vạm vỡ, duyên dáng).

- Liếc nhìn lưỡi rựa như một kẻ chiến thắng, lại bắt đầu một cuộc chinh phục mới.